

1901000401010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1
SANSKRIT PAPER-I
SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE - EPIC & DRAMA
SANSKRIT LALIT SAHITYA, MAHAKAVYA AND NATAK
- LEVEL 1

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1**

b. Name of the Subject : **SANSKRIT PAPER-I SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE - EPIC & DRAMA SANSKRIT LALIT SAHITYA, MAHAKAVYA AND NATAK- LEVEL 1**

c. Subject Code No : **1901000401010001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (अ) टूंकमां जवाब आपो. (गमे ते पांय)

20

(A) Give Answer in Short : (Any Five)

(1) 'नैषधीयचरितम्' नो साहित्य प्रकार जशावी तेनी सर्ग संख्या वप्पो.

Name the types of literature of 'नैषधीयचरितम्' How many cantos are there in it?

(2) 'नैषधीयचरितम्' नो प्रारंभ कोनी कथाना माहात्म्यथी थाय छे?

Name the story whose importance is the beginning of 'नैषधीयचरितम्' |

(3) ज्ञाननी डेटवी अवस्था छे? कछ कछ?

How many state of knowledge is there? Which are they?

(4) दमयंतीनुं नण तरङ्ग आकर्षित थवानुं कारण जशावो.

Why was Damayanti attracted to wards Nal?

- (5) 'उत्तररामचरित्' नो साहित्य प्रकार अने मुख्य रस दर्शावो.
Indicate literary Form of 'उत्तररामचरित्' and main poetic sentiment.
- (6) गुरुवशिष्ठ रामने शो आदेश कडेवडावे छे ?
Which order was given by the Preceptor Vashistha to Ram?
- (7) 'गर्भनाटक' अटवे शुं?
What is 'गर्भनाटक'?

Q.2 (अ) अनुवाद करो. (गमे ते धे)

8

(A) Translate (Any Two)

- (1) अमुष्य विद्या रसनाग्रनर्तकी त्रयीव नीताङ्गगुणेन विस्तरम् । अगाहताष्टादशतां जिगीषया नवद्वयद्वीपपृथग्जयश्रियाम् ॥
- (2) निवारितास्तेन महीतलेऽखिले निरीतिभावं गमितेऽतिवृष्टयः ।
न तत्यजुर्जूनमनन्यसंश्रयाः प्रतीपभूपालमृगीदृशां दृशः ॥
- (3) अकारि तेन श्रवणातिथिर्गुणः क्षमाभुजा भीमनृपात्मजाश्रियः ।
तदुच्चधैर्यव्ययसंहितेषुणा स्मरेण च स्वात्मशरासनाश्रयः ॥
- (4) शशाक निहोतुमनेन तत्प्रियामयं बभाषे यदलीकवीक्षितम् ।
समाज एवालपितासु वैणिकैर्मुमूर्च्छं यत्पञ्चममूर्च्छनासु च ॥

(B) अनुवाद करो. (गमे ते अेक)

4

Translate (Any One)

- 1) प्रतनुविरलैः प्रान्तोन्मीलन्मनोहरकुन्तलै-
र्दशनमुकुलैर्मुग्धालोकं शिशुर्दधति मुखम् ।
ललितललितैज्योत्स्नाप्रायैरकृत्रिमविभ्रमै-
रकृत मधुरैरम्बानां मे कुतूहलमङ्गकैः ॥
- 2) स्पर्शः पुरा परिचितो नियतं स एव
संजीवनश्च मनसः परितोषणश्च ।
संतापजां सपदि यः परिहृत्य मूर्च्छा-
मानन्दनेन जडतां पुनरातनोति ॥

(५) ससंदर्भ समझवो. (गमे ते ढे)

8

(C) Explain with reference to the Context: (Any Two)

- 1) भुवं यदेकाङ्घ्रिनिष्ठया स्पृशन् दधावधर्मोऽपि कृशस्तपस्विताम् ।
- 2) त्यजन्त्यसूञ्शर्म च मानिनो वरं त्यजन्ति न त्वेकमयाचितव्रतम् ।
- 3) अयि कठिनहृदये, एतदपि वक्तव्यमेव ।

Q.3 'नैषधीयचरितम्' मां श्रीहर्षना पांडित्यनी यर्या करो.

20

Discuss the scholarship of Shri Harsha in 'नैषधीयचरितम्' ।

अथवा

OR

'नैषधीयचरितम्' सर्ग-१ आधारे नलनुं पात्रावेष्ण करो.

20

Write a character sketch of 'नल' on the basis of 'नैषधीयचरितम्' सर्ग -१ ।

Q.4 'उत्तररामचरित्' ने ध्यानमां राष्ठी लवभूतिनुं नाट्यकार तरीके मूल्यांकन करो.

20

Evaluate Bhavbhooti as dramatist according to 'उत्तररामचरित्' ।

अथवा

OR

करुणस्य मूर्तिरथवा शरीरिणी विरहव्यथा- ना संदर्भमां सीतानुं पात्रावेष्ण करो.

20

Give character sketch of Sita according to this reference करुणस्य मूर्तिरथवा शरीरिणी विरहव्यथा ।

Q.5 टूंकनोध लष्ठी. (गमे ते ढे)

20

Write short Notes: (Any Two)

- 1) श्रीहर्ष नो परियय
Description of श्रीहर्ष ।
- 2) अश्व वरुण
Description of अश्व ।
- 3) शम्बूकवधप्रसङ्ग ।

- 4) ઇટ્ટા અંકનો મિશ્રવિષ્કંભક ।
The 'મિશ્રવિષ્કંભક' of the sixth Act.
